



VERGUNNINGEN, TOEZICHT EN HANDHAVING + OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID + SOCIAAL DOMEIN

Onderhandelingen

Familie Jansen (fictief gezin)



OOV & VTH



Feiten en ontwikkelingen

- Toenemende aandacht crisisbeheersing, hybride dreiging (stroomuitval)
- Overheid doet beroep op zelf- en samenredzame inwoners
- Realiteit gezin Jansen (geen middelen, mentale ruimte, zicht op sociaal vangnet, weinig vertrouwen in overheid en risicocommunicatie).
- Kwetsbaarste inwoners minst weerbaar bij ontwrichting
- Vakgebied met veel dynamiek en actualiteit

Opgave

- Versterken weerbaarheid van inwoners, gemeenschappen en organisaties



Keuze

- Wilt u de kaders van het integraal veiligheidsbeleid blijven hanteren of welke nieuwe kaders geeft u mee?



Feiten en ontwikkelingen

- Breder takenpakket VTH: ondermijning, integriteitstoetsing (bibob), deelname pilot, etc. Dus complexere dossiers per medewerker
- Meer verwachtingen vanuit Rijk en inwoner
- Opsterland veiligste gemeente van Fryslân
- Gezin Jansen: Wmo-aanbieder komt onder Bibob-toets. Toets vraagt intensieve inzet van VTH-capaciteit
- Bij uitsluiting Wmo-aanbieder: wegvallen vertrouwde zorg → extra stress bij vader

Opgave

- Schaarste in middelen maakt dat gerichte keuzes gemaakt nodig zijn in de inzet van mensen en middelen

Keuze

- Welke veiligheidsonderwerpen geeft u prioriteit, en welke krijgen minder aandacht binnen de beschikbare capaciteit?



Zorg & veiligheid



Feiten en ontwikkelingen

- Vader psychische problemen (somberheid, prikkelbaarheid, wantrouwen)
- Oplopende druk: financiële zorgen, verlies van zorg- of contactpersoon
- Door ambulantisering vindt begeleiding thuis plaats
- Onbegrepen gedrag: heftig reageren op burens, schreeuwen, slaan met deuren

Opgave

- Spanningsveld tussen zorglogica en veiligheidslogica
 - Politie komt langs (veiligheidslogica) vs. zorgverleners die de-escalerend werken (zorglogica)

Zorg & veiligheid

Keuze

- Ligt het zwaartepunt bij:
 - preventie en vroegsignalering of
 - bij het versterken van inzet als situaties escaleren?



SOCIAAL DOMEIN

Kaders – opdracht aan sociaal domein

- **Grondwet** - Zorg voor bestaanszekerheid, volksgezondheid, wonen, leefomgeving en maatschappelijke ontplooiing
- **Wmo 2015** - Bevorderen van zelfredzaamheid, participatie, sociale samenhang en passende ondersteuning
- **Jeugdwet** - Preventie, gezond en veilig opgroeien, lichte hulp waar mogelijk.
- **Participatiewet** - Werk, inkomen en meedoen naar vermogen
- **Wet Inburgering 2021** – Inburgeraars zo snel en volwaardig laten meedoen aan samenleving
- **Wet publieke gezondheid** - Gezondheid bevorderen, beschermen en versterken preventie
- **(Omgevingswet** - Zorgen voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving)

Curatief - oplossen

Wettelijk verplicht

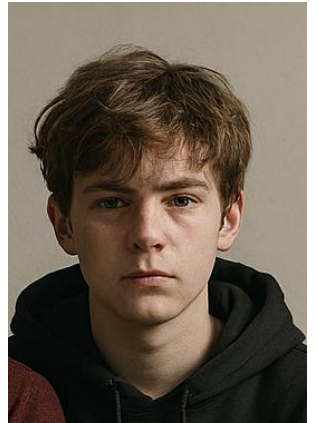
Jeugd curatief

Feiten en ontwikkelingen

- Multiproblematiek gezin (armoede, psychische klachten ouders)
- Stress/ bestaansonzekerheid ondermijnt effect jeugdhulp
- Jeugdzorg algemeen (minder kinderen; afvlakking stijgende kosten)
- Externe verwijzers invloed op instroom jeugdzorg

Opgave

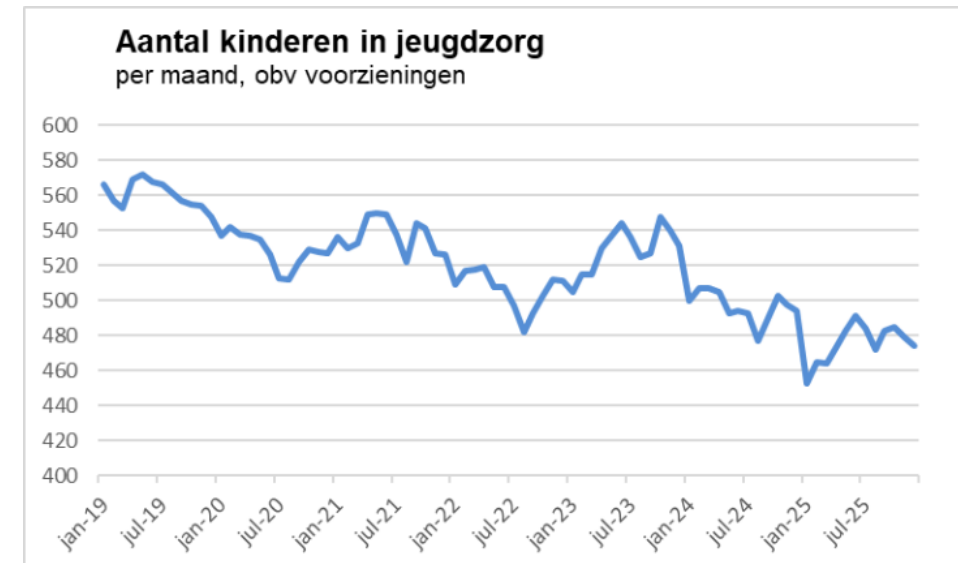
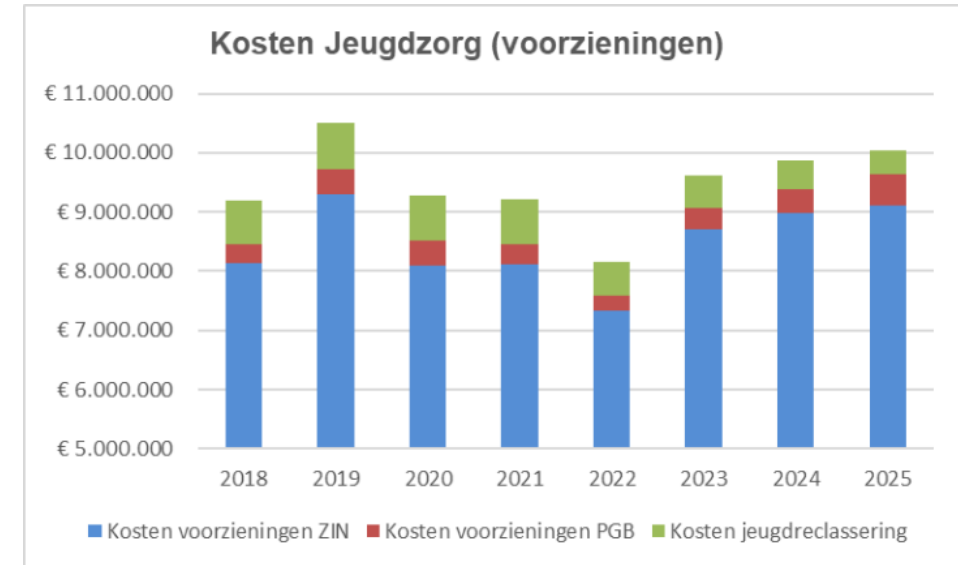
- Complexiteit neemt toe door multiproblematiek
- Oorzaken liggen grotendeels bij wonen, armoede en stress (o.a. scheiding)
- Normaliseren: niet elke levensuitdaging is een stoornis



Jeugd curatief

Keuzes

- **Ambulante jeugdhulp:** In welke mate wil u ambulante hulp t.o.v. lichtere ondersteuning begrenzen?
- **Regie op verwijzingen:** Welke mate van regie wilt u voeren op verwijzingen door externe partners naar jeugdzorg?
- **Scheidingsproblematiek:** Wat is uw ambitieniveau op het voorkomen en beperken van scheidingsproblematiek?



Wmo curatief



Feiten en ontwikkelingen

- Huishoudelijke hulp door overbelasting moeder; Mantelzorg voor oma door vergrijzing
- Vergrijzing: meer zorgvraag; minder informele ondersteuning
- Inwoners zien ondersteuning steeds vaker als 'recht'; ook het gezin verwacht dat gemeente het overneemt

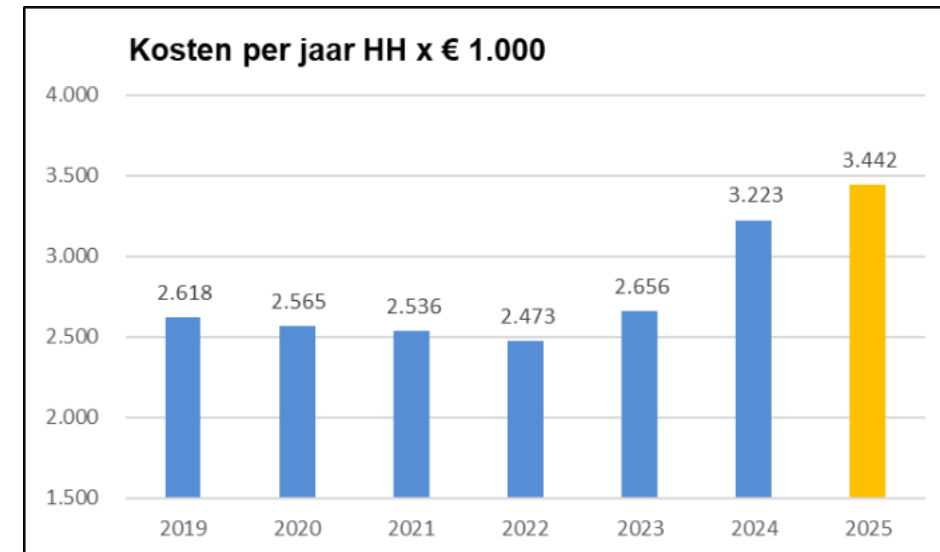
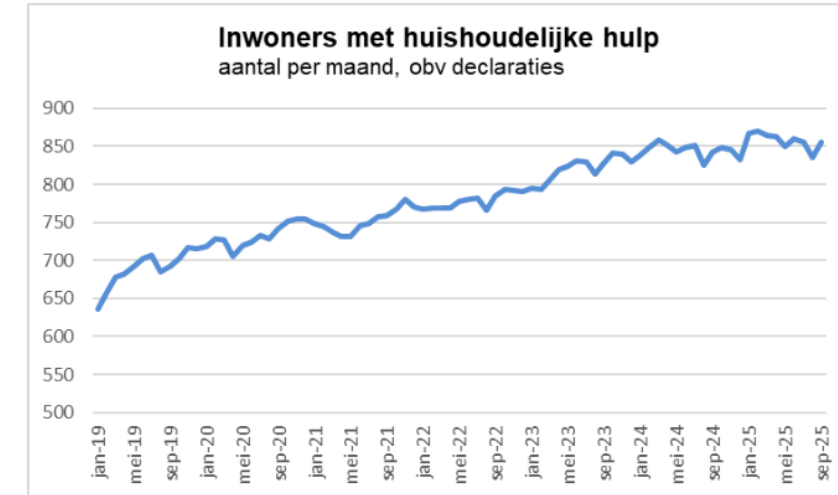
Opgave

- Stimuleren eigen netwerkoplossingen; ook voorkomen overbelasting mienskip
- Verschuiving individuele zorg naar sociale infrastructuur
- Balans vinden tussen toegankelijkheid en begrenzing

Wmo curatief

Keuzes

- Wilt u sterker sturen
 - op eigen verantwoordelijkheid en netwerkoplossingen, of
 - kiest voor een ruimere toegang om maatschappelijke discussies te beperken?
- Waar ligt de balans tussen wat de mienskip kan dragen en wat we als gemeente moeten blijven borgen



Participatiewet



Feiten en ontwikkelingen

- Vader moeilijk aanhaken op arbeidsmarkt door fysieke en psychische problematiek; Moeder werkt parttime in backoffice: weinig contractzekerheid, beperkt inkomen
- Bestaanszekerheid onder druk (onzeker inkomen, woonlasten, beperkte buffers, stijgende kosten levensonderhoud)
- Arbeidsmarkt verandert (digitalisering, AI); niet iedereen kan meekomen (basisvaardigheden) en heeft onzeker toekomstperspectief

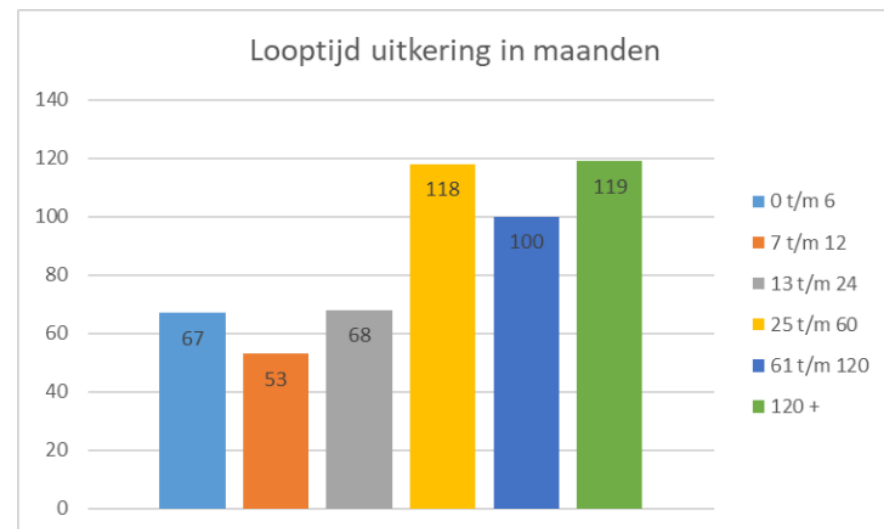
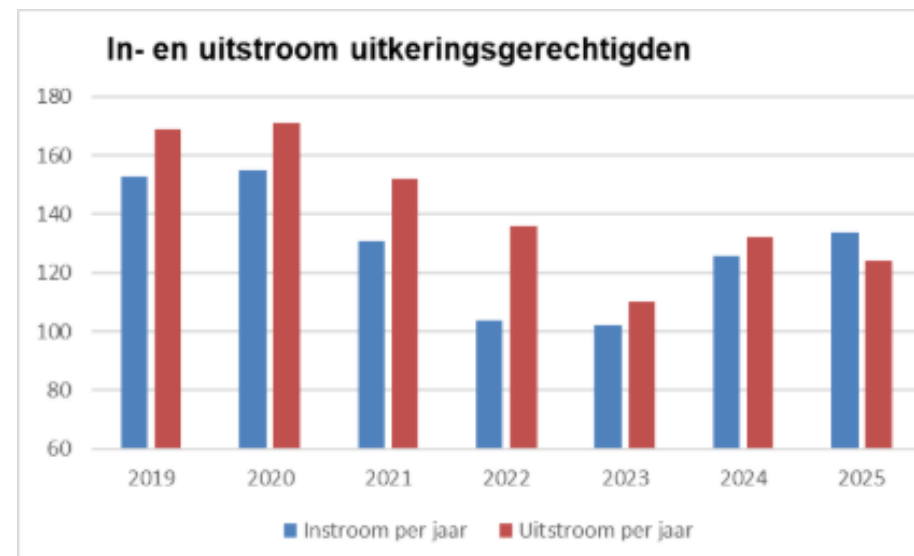
Opgave

- Realistisch beleid dat rekening houdt met bestaanszekerheid als randvoorwaarde voor preventie, sociale basis, ondersteuning
- Geboorteplek en –gezin steeds bepalender voor kansen in samenleving

Participatiewet

Keuzes

- Welke scope en kaders geeft u mee voor beleid over bestaanszekerheid en schuldhelpverlening



Wet Inburgering 2021

Feiten en ontwikkelingen

- Toenemend aantal inburgeraars in Opsterland
- Meedoenpas voor iedere inburgeraar (3 jaar)
- Tariefstijging Qbuzz (van €780 naar €1.490 naar 2026)

Opgave

- Nieuwkomers doen snel en zo volwaardig mogelijk mee in de maatschappij (Doel van de wet inburgering 2021)

Keuze

- Welk ambitieniveau hanteert op de inburgering van nieuwkomers?

Financiële vooruitzichten

Financiële vooruitzichten

Toename Wmo-kosten

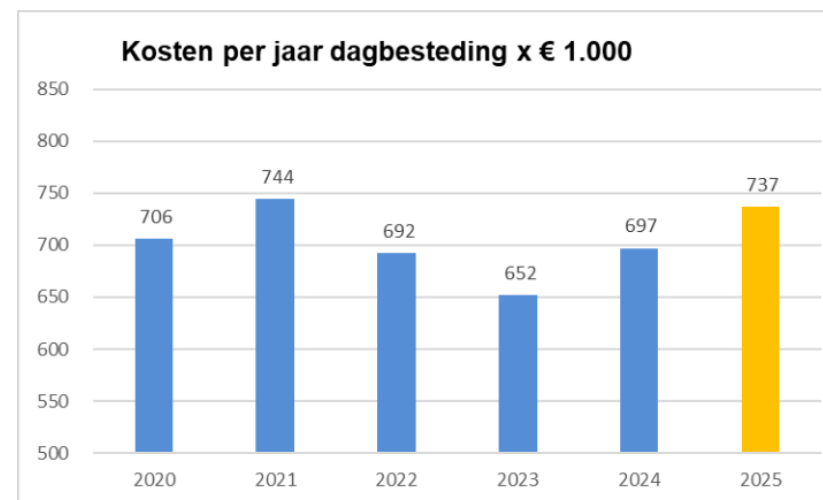
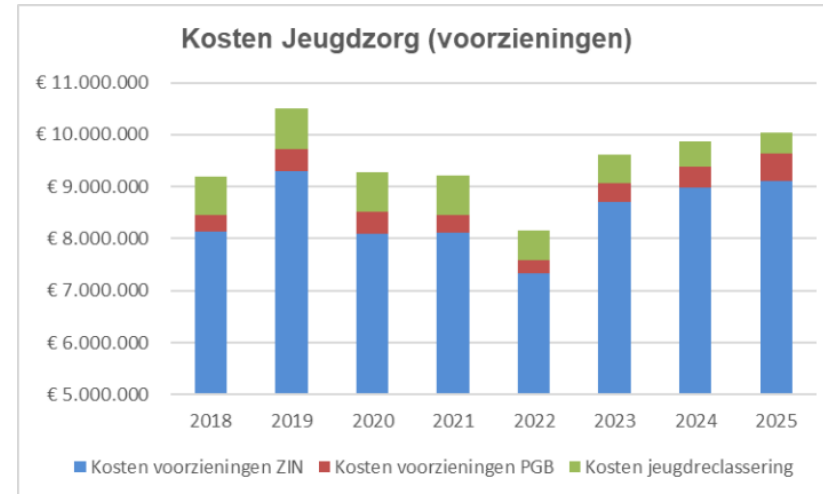
- Toename zorgvraag door vergrijzing

Toename Participatie-kosten

- Toename bijstand door verandering werk, vereisten in basisvaardigheden,
- Complexiteit/ multiproblematiek doelgroep

Afname Jeugd-inkomsten

- Hervormingsagenda Jeugd – verzilvering van effecten



Financiën sociaal domein

Niet-beïnvloedbaar

- Indexaties (tarieven, cao's, etc.)
- Jeugdzorg en Wmo (open-einderegeling) met zorgplicht

Wel beïnvloedbaar

- Zorg- ondersteuningsvraag

Hoe we nu zorg- en ondersteuningsvraag beïnvloeden



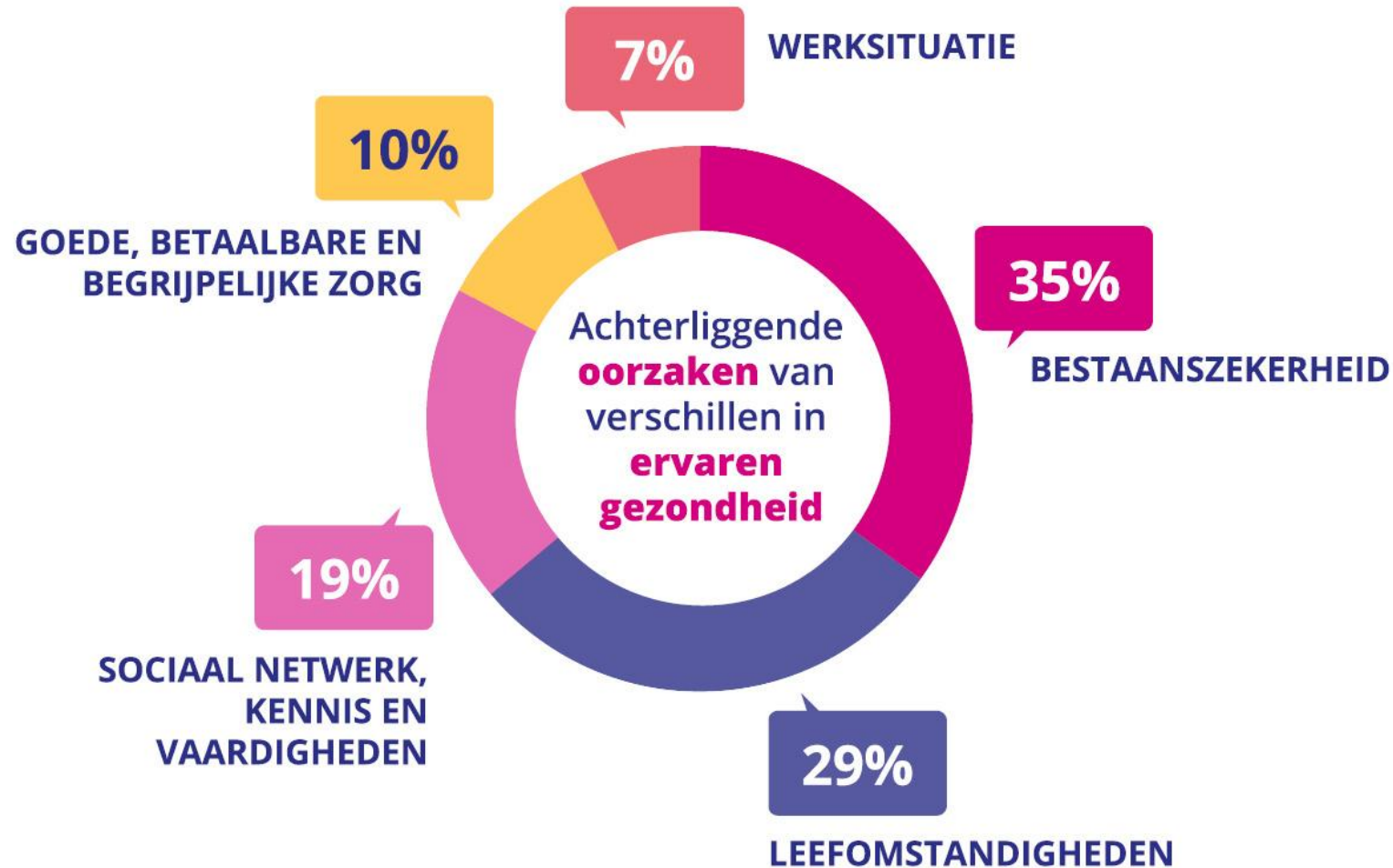
Een greep uit wat we nú al faciliteren



Beleidsruimte

- Mate van preventieve inzet c.q. beïnvloeden zorgvraag
- Regie op toegang en samenwerking
- Ambitieniveau

The European health equity status report. WHO, 2019



Sport, cultuur, recreatie, groen



Feiten en ontwikkelingen

- Gezin leeft met stress door armoede, zorg en woonproblemen
- Directe leefomgeving doet ertoe: weinig kwalitatief groen in de straat, weinig plekken om tot rust te komen of anderen te ontmoeten
- Groenbeleving bewezen: vermindering stress, betere mentale gezondheid, meer veerkracht bij langdurige druk.

Opgave

- Kans op sociaal en fysiek te verbinden (zie ook presentaties *Leefbaarheid* en *Recreatie*)
 - Groen als **basis** voor fysieke leefomgeving
 - Sport, cultuur en recreatie als **activering** in die fysieke leefomgeving

Sport, cultuur, recreatie, groen

Keuze

- Welke kaders geeft u mee op cultuur, sport, recreatie, toerisme, openbaar groen?



Overkoepelende opgave SD



Feiten en ontwikkelingen

- Gezin heeft hulp op meerdere onderdelen nodig (Wmo, jeugd, p-wet)
- Financiële ruimte en beschikbaarheid professionals en mantelzorgers steeds schaarser
- Schaarste dwingt tot keuzes, waarbij kwetsbare gezinnen de gevolgen het sterkst voelen
- Huidig beleid bestaat uit losse onderdelen, terwijl leefwereld integraal is. Overkoepelende visie ontbreekt nog

Opgave

- De zorg en hulp kunnen blijven bieden aan wie dat nodig heeft

Overkoepelende opgave SD

Keuze

- Wat is voor u de onder- en bovengrens van preventie?
- Welke kaders en ambities heeft u op volksgezondheid en preventie, waarmee de Preventieagenda gericht kan worden aangescherpt?



Landelijke verplichtingen

Landelijke afspraken voor
de beweging van zorg naar gezondheid

Rijksbeleid - plichten

[illegible]

Rijksbeleid – plichten (2)

Vaststaand

- Toegankelijke ondersteuning
- Jeugdhulp binnen wettelijke kaders
- Preventie en gezondheid
- Inclusie en toegankelijkheid

Spanningsveld

- Zorgplicht vs. financiële beheersbaarheid
- Preventie vs. acute problematiek

Wat komt er op ons af?

Kaders en context

Wettelijke ontwikkelingen

	2026	2027	2028	2029	2030
Wet van school naar duurzaam werk					
Wet beschikbaarheid jeugdzorg					
Wet stelsel openbare bibliotheken					
Wet handhaving sociale zekerheid					
Participatiewet in balans					
Reikweidte Jeugdwet					
Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein					
Wet domeinoverstijgende samenwerking					
Sportwet					

Maatschappelijke ontwikkelingen

- Vergrijzing zet door
- Individuele zorg steeds minder goed uitvoerbaar
- Groter beroep op mienskip, maar individualisering is grote drempel
- Bestaanszekerheid onder druk
- Geboorteplaats en gezin bepalender voor kansen
- Werk verandert, daarmee ook eisen aan basisvaardigheden
- Fysieke leefomgeving ongezonder
- Systemen lopen vast
- Steeds meer leven in een 'binnenwereld'

